

Sammen mod en global aftale

FOR NATUR OG MENNESKER

Involvering af unge mennesker i
at opstille mål om biodiversitet,
økosystemer og bæredygtig brug

Sammen mod en global aftale for natur og mennesker

Involvering af unge mennesker i at opstille mål om
biodiversitet, økosystemer og bæredygtig brug

Nord 2019:051

ISBN 978-92-893-6374-7 (PDF)

ISBN 978-92-893-6375-4 (EPUB)

<http://dx.doi.org/10.6027/NO2019-051>

© Nordiske samarbejde 2019

Layout: Gitte Wejnold, Louise Jeppesen, Erling Lynder

Fotos: Unsplash.com

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Download eller bestil nordiske publikationer: www.norden.org/nordpub

Sammen mod en global aftale

FOR NATUR OG MENNESKER

Involvering af unge mennesker i at opstille mål om
biodiversitet, økosystemer og bæredygtig brug

Forfattere: Christian Prip (Fridtjof Nansen Institute, Norge), Thor Hjarsen (WWF: Verdensnaturfonden, Danmark), Bjørn Bedsted (Fonden Teknologirådet, Danmark) og Mette Gervin Damsgaard (Nordisk Råd).

Redaktionskomité: Mette Gervin Damsgaard (Nordisk Råd), Eva Juul Jensen (Nordisk Ministerråd), Sigga Jacobsen (Nordisk Ministerråd), Melina Sakiyama (Global Youth Biodiversity Network), Tine Svendsen (Den Grønne Studenterbevægelse), Gustaf Zachrisson (trainee fra det svenske selskab for naturbeskyttelse/Naturskyddsföreningen), Karolina Lång (Ungdommens Nordiske Råd), Nicholas Kujala (Ungdommens Nordiske Råd), Elva Hrönn Hjartardóttir (Ungdommens Nordiske Råd), Annika Lepistö, Lovisa Roos (Fältbiologerna Sverige), Monika Skadborg (Klimarådet), Ann-Katrine Garn (formand – IUCN National Committee of Denmark) samt Christa Elmgren (Ungdommens Nordiske Råd)

"Med den nye globale aftale om biodiversitet har vi en mulighed for at sikre lighed generationerne imellem. Lad os starte med at finde sammen som én kraftfuld stemme".

GUSTAF ZACHRISSON, TRAINEE FRA

DET SVENSKKE SELSKAB FOR NATURBESKYTTELSE

Indhold

7	EN NY AFTALE FOR NATUR OG MENNESKER
11	Lektion 1
20	TAB AF BIODIVERSITET – HVAD STÅR DER PÅ SPIL?
20	SPØRGSMÅL
23	Lektion 2
30	GLOBALE MÅL FOR BIODIVERSITET
30	SPØRGSMÅL
33	Lektion 3
35	UNGE MENNESKERS DELTAGELSE OG ANSVAR
35	SPØRGSMÅL
37	Lektion 4
41	FORBINDELSEN MELLEM BIODIVERSITET OG KLIMAFORANDRINGER
41	SPØRGSMÅL
43	Lektion 5
45	INSTRUMENTER TIL INDFØRELSE AF EN NY AFTALE
45	SPØRGSMÅL
46	Lektion med anbefalinger
47	BILAGSSPØRGSMÅL
	EVALUERINGSLEKTION

**Manual: til organisering af samråd med unge
Sammen mod en global aftale om natur og mennesker**

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden.org:diva-5689>

En ny aftale for natur og mennesker

Introduktion til værktøjskassen

Dette er en mulighed for dig, dine venner og dit netværk til at deltage i og bidrage til de nuværende globale forhandlinger om biodiversitet.

Hvad er dette?

Velkommen til denne værktøjskasse, som er beregnet til at inddrage unge mennesker i at opstille nye mål til beskyttelse og bæredygtig anvendelse af biodiversitet og økosystemer for dermed at sikre en ny global aftale for natur og mennesker! Værktøjskassen stilles til rådighed for unge mennesker og dem, der ønsker at engagere unge mennesker i udviklingen af en ny, global aftale for natur og mennesker. Alle, der ønsker at arrangere, muliggøre og engagere sig i samråd med unge, inviteres til at anvende værktøjskassen. Resultaterne kan kommunikeres til beslutningstagere, offentligheden og andre relevante institutioner, og bliver en del af en større bevægelse af unge rundt om i verden.

Det forventes, at en ny aftale for natur og mennesker vedtages i slutningen af 2020. For yderligere oplysninger om processen og unges involvering henvises til følgende links.

For flere oplysninger om den globale proces henvises til <https://www.cbd.int/conferences/post2020>

For flere oplysninger om Global Youth Biodiversity Network henvises til <https://www.gybn.org/>

For yderligere vejledning om, hvordan man arrangerer samråd med unge, henvises til *Manual for organizing youth consultations – Together towards a global deal for nature and people* - <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden:org:diva-5689>

Ved at læse indholdet af denne værktøjskasse og besvare spørgsmål, og ved at arrangere og deltage i samråd med unge, får du mulighed for at engagere dig i forhandlingerne om en global aftale for natur og mennesker, og lade din stemme blive hørt af regeringer og andre beslutningstagere.

Vi håber, at du vil deltage og engagere dig. Der er behov for det – for det drejer sig også om din fremtid.

Hvad står der på spil?

Biodiversitet, der omfatter økosystemer, arter og genetiske ressourcer, er i tilbagegang over hele kloden fra de arktiske egne til de tropiske skove, og fra koralrev til de åbne verdenshave. Nogle mennesker argumenterer for, at verden står over for en sjette masseudryddelse af arter, som kan sammenlignes med den seneste masseudryddelse, som fandt sted for ca. 65 millioner år siden, hvor dinosaurerne uddøde. I dag ser vi et tab af vilde arter, der går tabt 100-1.000 gange hurtigere end ved "naturlig" udryddelse. Nu er tabet forårsaget af mennesker.

Det er en global udfordring af samme omfang som klimaforandringerne. Hvis vi mister arter og økosystemer, kommer de aldrig tilbage.

De lande, der har underskrevet FN's Konvention om Biologisk Diversitet (CBD) mødes i Kunming i Kina i oktober 2020 for at indgå en ny global aftale om naturen for at vende denne nedgang af arter og ødelæggelsen af habitat og økosystemer. Resultaterne af de aktiviteter, der er baseret på denne værktøjskasse, bliver anvendt direkte i denne proces.

Ambitionsniveauet for en ny global aftale om naturen påvirker kommende generationers levevilkår og naturens tilstand. Det er derfor afgørende, at unge mennesker bliver hørt og fremkommer med deres ideer om og input til en sådan ny aftale, herunder opstilling af nye mål for at beskytte biodiversiteten.

Hvorfor har vi brug for globale mål for biodiversitet?

Konventionen om Biologisk Diversitet blev udformet i 1992 med det formål at beskytte biodiversiteten og bevare økosystemer. På trods af bestræbelser på at beskytte og administrere biodiversitet bæredygtigt, viser vurderingerne, at verden er lang vej fra at standse tabet af biodiversitet og ødelæggelsen af økosystemer på planeten Jorden.

Dette er senest dokumenteret på FN's platform for biodiversitet og økosystemer, IPBES, i deres Global Assessment Report fra maj 2019 (<https://www.ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>).

I 2010 vedtog de 196 underskrivende nationer af Konventionen om Biologisk Diversitet nogle avancerede strategiske rammer og 20 mål for biodiversitet – de såkaldte Aichi-mål. Der henvises til den strategiske plan, som den Strategiske Plan for Biodiversitet 2011-2020.

Imidlertid udløber de nuværende Aichi-mål i 2020, og en ny aftale for natur og mennesker med nye mål bliver vedtaget i 2020.

Det er for at være med til at formulere denne nye aftale om natur og mennesker, og sætte nye mål, at vi har brug for din mening!

Hvordan skal dette værktøj benyttes?

Du bliver en del af en omfattende og deltagende global proces for at formulere den nye aftale.

Værktøjet giver dig ajourførte oplysninger om biodiversitet, om hvordan Konventionen om Biologisk Diversitet fungerer, og hvordan den indføres. Der er også en oversigt over væsentlige faktorer og dilemmaer, som skal drøftes i forhold til at opstille nye mål for biodiversitet.

Hver "lektion" i værktøjet består af baggrundsoplysninger efterfulgt af et spørgeskema. Spørgsmålene vedrører kendte prioriteringer og problemer, og du får vejledning til dem. Alle dine svar kan uddybes yderligere ved at svare på spørgsmålene *Hvorfor?* eller *Andre forslag?*

Hvordan sender vi vores svar?

Hvis du er fra et af de nordiske lande (Grønland, Åland, Island, Sverige, Færøerne, Finland, Norge eller Danmark), bedes du sende dit svar til youthinput@us.fo

Hvordan bliver vores input anvendt?

Nordisk Råd (NR) og Nordisk Ministerråd (NMR) er ansvarlige for dette værktøj, og de indsamler og behandler rapporterne fra de workshopper, der har fundet sted i landene i Norden.

En sammenfattende rapport med ungdommens anbefalinger til en Global Aftale for Natur og Mennesker udvikles på baggrund af resultatet af høringerne af unge i hele Norden. Den sammenfattende rapport bliver anvendt direkte i forhandlingerne om en ny aftale om naturen og biodiversitet af en nordisk ungedelelegation, der vil repræsentere de nordiske lande.

Den sammenfattende rapport bliver også fremlagt for Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.

Den sammenfattende rapport bliver gjort tilgængelig online på **www.norden.org**

Dem, der bor uden for de nordiske lande, og som ønsker at arrangere, muliggøre og engagere sig i samråd med unge, inviteres til at anvende værktøjskassen. Resultaterne kan kommunikeres til beslutningstagere, offentligheden og andre relevante institutioner, herunder Konventionen om Biologisk Diversitet, og bliver en del af en større bevægelse af unge rundt om i verden.

Hvem står bag værktøjet?

Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd i samarbejde med unge mennesker fra Norden.

"Siden 1900 og indtil i dag er den samlede udryddelses-hastighed for padder øget cirka 10 gange, når der sammenlignes med hastigheden fra 1800 til 1900".

Lektion 1

Tab af biodiversitet – Hvad står der på spil?

Lektion 1

Tab af biodiversitet – Hvad står der på spil?

Hvad er biodiversitet?

Biologisk diversitet, eller med den kortere betegnelse biodiversitet, er det væv, der binder livet sammen: Den infrastruktur, der understøtter alt liv fra gener og kromosomer til svampe, planter, dyr og økosystemer på land, i ferskvand og i havet. Det hele er indbyrdes forbundet og indbyrdes afhæn-

gigt i et udtømmeligt væv af komplekse og forskellige økologiske interaktioner og relationer.

Dette væv er under konstant forandring, og udvikler sig over tiden på dynamisk måde, men bevarer på samme tid systemets integritet, og har ansvaret for at levere alle de nødvendige tjenester, som

RUBRIK 1

Økosystemer på land og til havs, som er rige på biodiversitet

Naturskove dækker næsten en tredjedel af jordens overflade, og er vært for meget af verdens biodiversitet på land.

- Det anslås, at omkring halvdelen af verdens arter findes i skovklædte områder, især i artsrige tropiske skove.
- Der er stor forskel mellem såkaldte oprindelige skove, nyligt fældede, sekundære eller plantede skove.
- Skove er også en af verdens væsentligste fornyelige naturlige ressourcer for mennesker, og leverer tømmer til brændsel, byggematerialer, papir og varer, der ikke er af træ.
- Der bor omkring 240 millioner mennesker i skovklædte områder, og tæt på 1,6 milliard mennesker – over 25 % af verdens befolkning – er afhængige af skovens ressourcer for deres levebrød.

Koralrev er havenes skove hvad angår rigdom på biodiversitet.

- De holder liv i fisk, beskytter mod naturkatastrofer og regulerer klimaet. Op til en halv milliard mennesker er økonomisk afhængige af koralrev, f.eks. i fiskeriet og turisterhvervet.
- Næsten 200 millioner mennesker er afhængige af koralrev, som beskyttelse mod stormflod og bølger.
- Det skønnes (2003), at det samlede nettoudbytte pr. år fra verdens koralrev USD 29,8 milliarder.
- Turisme og fritid tegner sig for USD 9,6 milliarder ud af dette beløb; kystbeskyttelse for USD 9,0 milliarder; fiskeri USD 5,7 milliarder og biodiversitet for USD 5,5 milliarder. Det er de direkte gevinster, men også omkostningerne, hvis lignende tjenester skulle oprettes til erstatning.

behøves, for at levende organismer kan trives på denne planet.

Biodiversitet er liv.

Videnskaben definerer biodiversitet på tre niveauer:

1. Økosystemer (alle typer vild natur, såsom skove, ørkener, koralrev mv.)
2. Arter (en gruppe levende organismer med ens individer, som er i stand til at udveksle gener eller få afkom med hinanden)
3. Genetisk diversitet (variation i de genetiske oplysninger i vilde populationer af arter. Denne variation er drivkraften bag evolutionen, og kan forårsages af mutation, miljømæssige faktorer eller konkurrence mellem arter).

Jo mere forskellige organismerne er, jo større er biodiversiteten. Tropiske områder har således generelt mere biodiversitet end arktiske egne – men alle levende organismer overalt er tilpasset det natur-

lige miljø, hvor de lever, og er unikt forbundne med hinanden efter millioner af års evolution.

Selv om der findes biodiversitet overalt på jorden, er den ikke ligeligt fordelt på klodens overflade. Nogle områder har et ekstraordinært stort antal arter, mens andre har grupper bestående af mange arter med meget ringe udbredelse, hvilket gør dem sårbare over for ødelagte habitater inden for deres små områder. Bevarelse skal prioritere disse områder, som kaldes *biologiske hotspots*.

Som eksempler herpå har forskere identificeret 25 globalt vigtige biologiske hotspots på land og til havs, hvor særlige koncentrationer af endemiske arter udsættes for et meget stort tab af habitater.

Hvorfor er biodiversitet af betydning?

Hvis vi ikke havde insekter og andre bestøvende dyr til at flytte pollen fra en del af en blomst til en anden, som er afgørende for produktionen af frugt

og frø, ville vi miste størstedelen af frugter, grønsager og nødder. Der ville ikke være nogen kaffe om morgenen, hvis insekter og andre bestøvende dyr forsvandt!

Mennesket er, lige som alle andre arter på jorden, en del af dette komplicerede livsvæv. Vi er forbundet med det, og er afhængige af elasticiteten i denne respirator for vores overlevelse – til levering af råmaterialer, vand, føde, medicin og energi, bestøvning af bestemte afgrøder, dannelse af jord og beskyttelse mod oversvømmelser, storme og erosion, men også til rekreation, inspiration og religiøse formål.

Denne interaktion mellem levende biodiversitet og vand, mineraler og klimaet giver en række livsnødvendige tjenester, der understøtter produktion, handel, udkomme og forbrug i hvert land (jf. Rubrik 1).

Biodiversitet er også af værdi i sig selv. Næsten alle kulturer værdsætter naturen som led i traditioner, religion eller åndelighed. Mange mennesker føler en moralsk forpligtelse til at videregive samme naturlige verden, som de selv har oplevet, til deres børn og mener, at andre arter har retten til at eksistere, uanset om mennesker har behov for dem eller ej.

Værdien af biodiversitet kan derfor være vanskelig at måle, og anvendelsen af en sådan vurdering diskuteres. Hvad er f.eks. værdien af en bestemt, smuk art sommerfugl sammenlignet med et stort tropisk træ, der kan anvendes som tømmer? Desuden går de forskellige anvendelser og produkter fra naturens bidrag til menneskets livskvalitet ikke altid hånd i hånd.

Produktionen af f.eks. fødevarer, dyrefoder, træ og bioenergi kan godt medføre ødelæggelse af skove, koralrev og andre områder med rig biodiversitet, når den foretages på en ikke bæredygtig måde. Faktisk er vores omdannelse og ødelæggelse af levesteder den væsentligste faktor til tabet af biodiversitet, og nu ser vi effekterne.

Uden den "menneskelige faktor" – den indbyggede værdi af biodiversitet

- Så vidt vi ved, er Jorden det eneste sted i universet, der giver plads til liv – dvs. biodiversitet.
- Fugle, planter, sommerfugle, frøer og træer er alle unikke, uerstattelige livsformer, som vi deler denne planet med, og de har alle lige så stor ret til at være her som mennesker. Hvis de udryddes, kommer de aldrig tilbage i samme form.
- Områder med stor biodiversitet, dvs. med høj genetisk diversitet, er med til at sikre selve biodiversiteten hvad angår nuværende og fremtidige evolutionære processer, som gør dem mere modstandsdygtige.
- Økosystemer og arter er gensidigt afhængige både i stabile systemer og ustabile systemer efter naturkatastrofer mv.

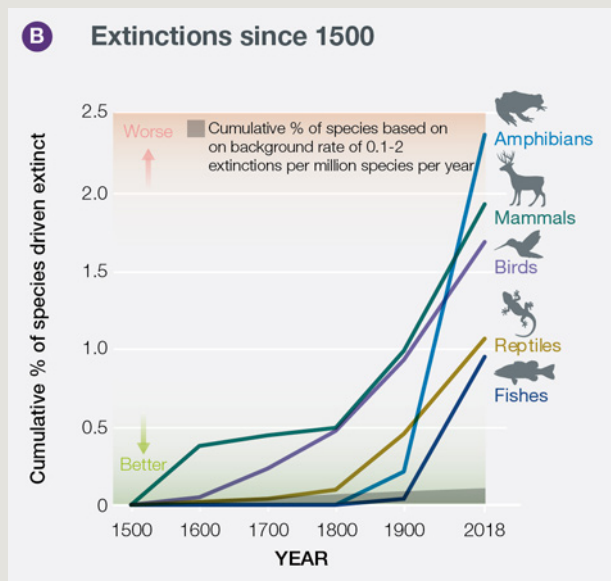
Med den "menneskelige faktor" – værdien af biodiversitet for mennesker (Kilde: IPBES, 2019):

- Over to milliarder mennesker er afhængige af træ som brændstof for at imødekomme deres primære behov for energi.
- Omtrent fire milliarder mennesker er afhængige primært af naturmedicin til deres helse.
- 70 % af den medicin, der anvendes til at behandle cancer, er naturprodukter eller syntetiske produkter, inspireret af naturen.
- 75 % af fødevarer afgrøder afhænger af bestøvning fra dyr.
- Økosystemer på land og til havs er reservoirer for kulstofudledninger. De binder 5,6 gigatons af kulstof per år, hvilket er lig med 60 % af alle kulstofudledninger forårsaget af mennesker.

Hvad er status for biodiversitet, og hvad står der på spil?

I maj 2019 lancerede FN's Mellemstatslige Videnskabspolitiske Platform for Biodiversitet og Økosystemtjenester (IPBES), som ofte kaldes "IPCC for biodiversitet" (FN's klimapanel) en rapport om global vurdering af biodiversitet og økosystemtjenester – den mest omfattende rapport, som endnu er færdiggjort. Nedenfor anføres nogle af de alarmerende fund fra denne rapport:

- Den nuværende hastighed for udryddelse accelerer sandsynligvis hurtigt, og tilintetgør indtil en million af jordens skønnede otte millioner

Figur 2. Udslettelse af udvalgte grupper af arter i løbet af de seneste 500 år
(Kilde: IPBES, 2019)

- Kunstgødning, der er kommet i kystnære økosystemer, har afstedkommet over 400 "døde zoner".
- Jordforringelse har mindsket produktiviteten for 23 % af jordoverfladen på verdensplan.
- Byområder er mere end fordoblet siden 1992.
- Plastforurening er øget 10 gange siden 1980.
- De negative tendenser i naturen vil sandsynligvis fortsætte indtil 2050 og derefter, selv om det sker med væsentlige forskelle mellem regionerne.

Nogle hævder, at verden står over for en sjette masseudryddelse af arter, med et tab af vilde arter med en hastighed 100-1.000 gange større end for "naturlig" udryddelse.

Hvorfor forsvinder biodiversiteten?

Årsagerne til tab af biodiversitet kan groft sagt opdeles i *direkte* og *indirekte* faktorer:

Direkte faktorer (eksempler)

Det er faktorer eller årsager, som direkte afstedkommer tab af biodiversitet og ødelæggelse af økosystemer. De indbefatter:

- Menneskets udnyttelse af jord og vand, som ødelægger skove, koralrev og andre økosystemer med rig holdig biodiversitet til fordel for landbrug, havbrug og andre typer produktion (Figur 3).
- Overudnyttelse af naturlige ressourcer – især fiskebestande og oprindelige skove.
- Forurening af økosystemer, f.eks. med næringsstoffer og plast.
- Globalisering, som medfører, at arter flyttes til og indføres i økosystemer, hvor de ikke hører til, og som de invaderer (invasive fremmede arter).
- Klimaforandringer, som påvirker både biodiversiteten direkte, og øger de andre trusler.

Indirekte årsager eller faktorer (eksempler)

Alle indirekte faktorer til mistet biodiversitet er følgerne af, hvordan mennesker lever, både nu og i den nære fortid, såsom vores udvindings- og produktions tempo, der drives af vores mønstre for stadigt stigende forbrug og handel:

- Den globale økonomi er vokset næsten fire gange, og verdenshandelen er vokset 10 gange, hvilket tilsammen øger efterspørgslen på energi og materialer.
- Den globale vurdering fra IPBES 2019 viser, at sammenbruddet i biodiversitet primært skyldes ændringer i anvendelsen af jord for at imødekomme vores øgede forbrug af kød, hvortil store naturområder er blevet konverteret og forringet.

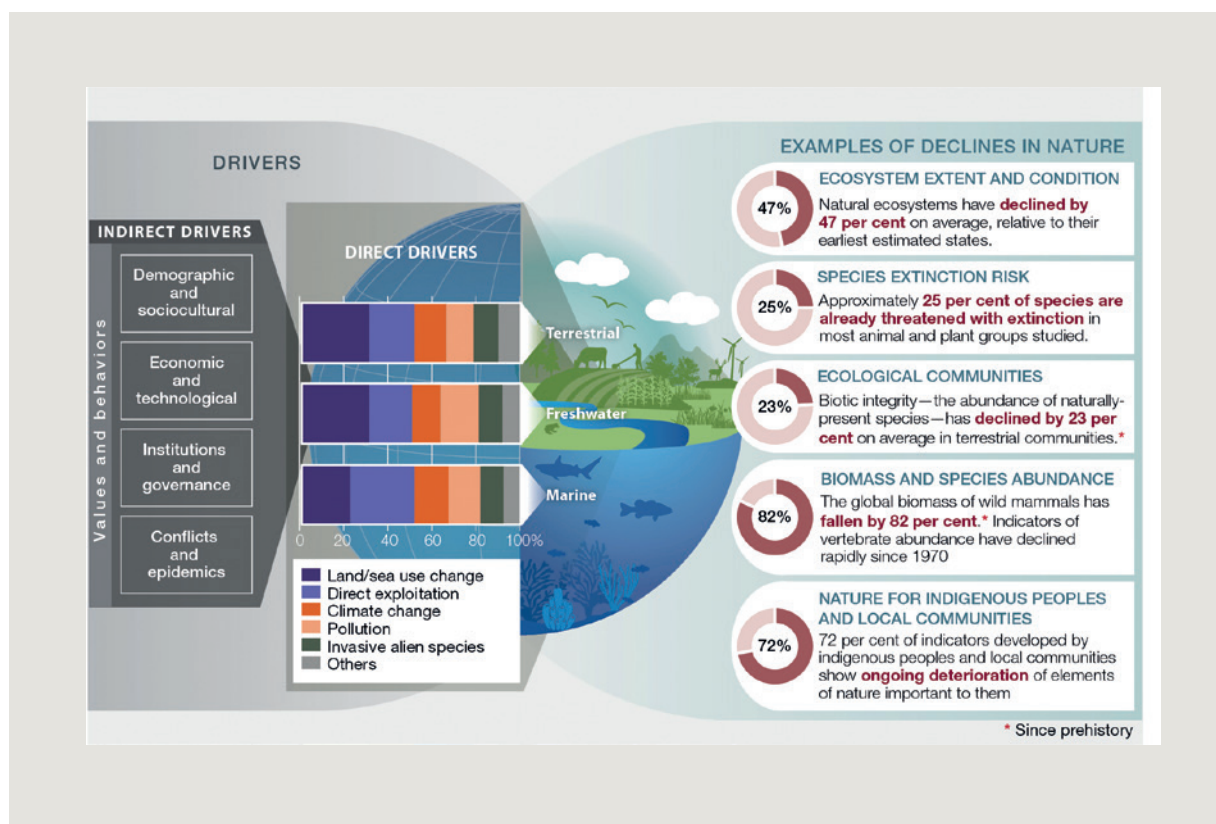
- Befolkningsvækst. Befolkningen er fordoblet i løbet af de seneste 50 år.

Økonomiske incitamenter og lovgivning har begunstiget forværring frem for bevarelse og genopbygning.

Hvad kan der gøres?

Ifølge IPBES Rapport om Global Vurdering er der et presserende behov for at handle for at opbygge en global, bæredygtig økonomi, der styrer væk fra det snævre fokus på økonomisk vækst. Som en del af dette fundamentale skifte anfører rapporten, at vi skal:

- Skabe positive incitamenter i landbruget, fiskeriet og andre industrier for at belønne produktion, som er skånsom mod biodiversiteten,

Figur 3. Eksempler på den globale nedgang i naturen, med vægt på nedgang i biodiversitet, som er forårsaget af og stadig forårsages af direkte og indirekte ændringsfaktorer. De direkte faktorer (ændringer ved anvendelse af land/hav, direkte udnyttelse af organismer, klimaforandringer, forurening og invasive fremmede arter) er resultatet af en række underliggende, samfundsmæssige årsager (Kilde: IPBES, 2019)

- Afskaffe skadelige incitament, der belønner "uvenlig" produktion,
- Handle med større forsigtighed for at sikre, at vores økosystemer forbliver modstandsdygtige til trods for den usikkerhed og kompleksitet, der forårsages af klimaforandringer og andre trusler, såsom invasive, fremmede arter,
- Styrke lovgivning om biodiversitet, politikker og deres indførelse, og generelt princippet om retsstaten.

Indirekte løsninger i henhold til IPBES Rapport om Global Vurdering fra 2019

Selv om faciliteterne i naturen er uundværlige for samfundet, og skønnes at have en værdi på ca. USD 125 billioner om året på verdensplan, anses de oftest for at være gratis. De globale vurderinger fra

IPBES påpeger, at dette er et skadeligt incitament, der forårsager rovdrift på økosystemer.

Rapporten anfører ligeledes, at vores økonomiske systemer indtil videre ikke har afspejlet den store værdi af naturen og biodiversitet og den høje omkostning ved dens forringelse. Naturbeskyttelse er kommet i anden række i forhold til mere kort-sigtede overvejelser, såsom stigende økonomisk vækst, jobskabelse, udvidelse af industriens konkurrenceevne og at holde priserne nede.

Gradvist begynder politiske ledere og virksomhedsledere og den finansielle sektor at sætte spørgsmålstegn ved, hvordan globale miljømæssige tendenser påvirker økonomien i lande og sektorer og dermed også de finansielle markeder.

Løsninger	Mulige veje
Standse tabet af biodiversitet	- Beskyttelse af biodiversitet - Større beskyttelse af biodiversiteten via øgede og mere effektivt beskyttede områdesystemer, standsning af konvertering af oprindeligt land, genopbyggelse af forringet jord i stor skala, modregning af biodiversitet, hvor jordomdannelse ikke kan undgås
Nye måder at leve på, herunder væsentligt reducerede ressourcer pr. indbygger	- Livsstil med lavt forbrug - Mønstre med lavere forbrug pr. person, herunder indførelse af en kost, der er mindre ødelæggende for jorden, såsom en mere grønsagsbaseret kost og lav – og fornyelig energi i huse, transport og industrielle systemer
Opbremse hastigheden af befolkningstilvæksten på jorden til nul	- Befolkningstilvækst på verdensplan tæt på nul - Forbedring af lighed mellem kønnene og bevægelse hen mod forbedret adgang til uddannelse, frivillig familieplanlægning og social velfærd
Væsentligt reducere mængden af affald, herunder plast, og genbruge ressourcer	- Cirkulær økonomi - Formindsket madspild og affald, bæredygtigt affald og systemer til styring af sanitet, genbrug og genanvendelse af materialer
Mere effektiv udnyttelse af ressourcer	- Produktionssystemer med et lavt input og forvaltning af ressourcer - Flere jord-, energi-, vand- og materialeeffektive og produktionssystemer med lav udledning til fødevarer, fibre, bioenergi og andre råvarer
Sæt gang i miljømæssig anvendelse af naturen	- Bæredygtig forvaltning af jorden

(Kilde: IPBES, 2019)

Lektion 1

Spørgsmål

Tabet af biodiversitet – Hvad står der på spil?

Hvor bekymret er du for tabet af biodiversitet?

- Meget bekymret
- Ikke særligt bekymret
- Ikke bekymret
- Ved ikke/ønsker ikke at svare

Fremhæv de udsagn, som efter din mening er de væsentligste grunde til at standse nedgangen i biodiversiteten

- Jeg mener, at biodiversitet er smukt
- Jeg mener, at biodiversitet har retten til eksistens
- Vi har behov for biodiversitet til fødevarer
- Jeg mener, at biodiversitet er vigtigt for afbødning af og tilpasning til klimaforandringerne
- Vi har behov for biodiversitet til økonomisk vækst
- Alt det ovennævnte

Hvorfor?

Hvis der opstår en konflikt mellem økonomisk vækst og beskyttelse af biodiversitet og økosystemer, hvad, mener du, bør komme i første række?

- Beskyttelse af bæredygtig anvendelse af biodiversitet og økosystemer
- Balance mellem beskyttelse af biodiversitet og økosystemer og økonomisk vækst
- Økonomisk vækst

Hvorfor?

Hvordan bør ansvaret for bevarelse af biodiversitet deles mellem lande med stor biodiversitet og økonomisk rige lande?

- Rige lande bør betale for at bevare biodiversitet i udviklingslande
- Det er et globalt ansvar at bevare biodiversitet i udviklingslande
- Det er det pågældende lands eget ansvar at bevare sin biodiversitet
- Selskaber fra rige lande, der anvender/forbruger produkter fra områder med en rig biodiversitet, skal tage ansvar
- Den private sektor

Hvorfor?

→ Link til Lektion 1 digitalt spørgeskema

<https://nmnrn.wufoo.com/forms/z1vqowy90jme6i2/>

Diskussion: Hvordan skal vi tage fat på de direkte årsager til tab af biodiversitet?

Fortsæt selv, hvor det er relevant:

- Sikre flere beskyttede områder ved at ...
- Beskytte truede arter ved at ...
- Støtte fattigere lande ved at ...
- Indlemme hensyn til biodiversitet i relevante sektorpolitikker og programmer
- Ændre adfærden hos dem, der skader biodiversiteten
- Andet:

Diskussion: Hvordan skal vi tage fat på de indirekte årsager til tab af biodiversitet?

Fortsæt selv, hvor det er relevant:

- Sikre en mere bæredygtig økonomi ved at ...
- Ændre lovgivningen og skadelige incitamentter ved at ...
- Regulere landbrugssektoren, så den er mindre skadelig for biodiversiteten
- Andet:

"Siden 1900 og indtil
i dag er den samlede
udryddelseshastighed
for pattedyr fordoblet,
når der sammenlignes
med hastigheden fra
1800 til 1900"

Lektion 2

Globale mål for biodiversitet

Lektion 2

Globale mål for biodiversitet

Om Konventionen om Biologisk Diversitet

Konventionen om Biologisk Diversitet blev underskrevet af verdens statsoverhoveder i 1992 på FN's Konference om Miljø og Udvikling i Rio de Janeiro, sammen med Klimakonventionen og andre væsentlige dokumenter inden for international miljøpolitik såsom Agenda 21, Rio-deklarationen, Skovdeklarationen og en beslutning om at udarbejde en konvention om bekæmpelse af ørkendannelse. Konventionen om Biologisk Diversitet er underskrevet af 195 stater og EU. Alle parter undtagen USA har ratificeret traktaten.

Konventionens formål

Konventionens vidtfavnende natur afspejles i dens tre formål:

1. Bevarelse af biodiversitet
2. Bæredygtig anvendelse af biodiversitet og dens bestanddele
3. Rimelig og ligelig deling af de goder, der udspringer af udnyttelsen af genetiske ressourcer, og beskyttelse af oprindelige folkeslags rettigheder.

En væsentlig del af debatten om biodiversitet omhandler adgang til og deling af de goder, der udspringer af kommerciel og anden udnyttelse af genetisk materiale, såsom til farmaceutiske produkter.

Størstedelen af verdens biodiversitet findes i udviklingslande, som anser den for at være en ressource, der giver næring til deres økonomiske og sociale udvikling. Historisk set blev plantegenetiske ressourcer indsamlet til kommerciel anvendelse uden for deres oprindelsesregion eller som input til planteforædling. Udenlandske selskaber har søgt efter naturlige stoffer for at udvikle nye kommer-

cielle produkter, såsom lægemidler, og de fremkomne produkter er ofte blevet solgt og beskyttet af patenter eller andre immaterielle rettigheder uden en rimelig fordel for oprindelseslande (Sustaining Life on Earth, SCBD, 2000).

Deling af fordelene fra genetiske ressourcer

Konventionen anerkender, at lande har suveræne rettigheder over deres genetiske ressourcer, og at disse er underlagt gratis, forudgående informeret samtykke fra det leverende land og gensidigt aftalte vilkår for fordelene, der leveres til gengæld for adgang og brug. Disse goder har til hensigt at understøtte det naturlige miljø ved at anvende ressourcerne, som er indhøstet til bevaringsmæssige formål.

For at sikre en rimelig andel af de goder, der opstår af genetiske ressourcer, har parterne aftalt, at alle lande/selskaber, der udvinder genetiske ressourcer fra et andet land, har pligt til at dele deres fordele stammende fra disse genetiske ressourcer. Denne aftale kaldes Nagoya-protokollen, som er en aftale i henhold til Konventionen om Biologisk Diversitet.

På trods af disse anstrengelser viser vurderinger kun ringe positiv indvirkning på biodiversiteten som beskrevet i IPBES Rapport om global vurdering.

De globale mål for biodiversitet 2010-2020

I 2010 vedtog de 196 underskrivende nationer af Konventionen om Biologisk Diversitet nogle avancerede strategiske rammer, herunder 20 mål for biodiversitet (de såkaldte Aichi-mål). Rubrik 5 giver en oversigt over den strategiske plan. Korte vejledninger til målene kan ses her: <https://www.cbd.int/doc/strategic-plan/targets/compilation-quick-guide-en.pdf>.

RUBRIK 2

Aichi-målene: vision, mission, strategiske mål og målsætninger i den Strategiske Plan for Biodiversitet, 2011-2020

VISION

At leve i harmoni med naturen

Senest i 2050 er biodiversitet værdsat, bevaret, genopbygget og anvendes klogt, produkter fra økosystemer vedligeholdes, hvilket opretholder en sund planet og giver fordele, som er vitale for alle mennesker.

MISSION

Der skal handles effektivt og straks for at standse tabet af biodiversitet for at sikre, at i 2020 er økosystemerne modstandsdygtige og leverer fortsat vitale produkter, og sikrer dermed planetens varierede livsformer og bidrager til menneskers trivsel og udryddelse af fattigdom. For at sikre dette mindskes presset på biodiversiteten, økosystemer genskabes, biologiske ressourcer anvendes bæredygtige og de goder, der kommer fra at udnytte genetiske ressourcer, deles på en fair og retfærdig måde, der ydes tilstrækkelige finansielle ressourcer, kompetencer udvides, spørgsmål og værdier i forhold til biodiversitet integreres, passende politikker gennemføres effektivt, og beslutningstagning bygger på sund videnskab og forsigthedsprincippet.

Strategisk mål A: Tag fat om de underliggende årsager til tab af biodiversitet ved at integrere biodiversitet på tværs af regering og samfund.

Strategisk mål B: Formindsk det direkte pres på biodiversiteten og støt bæredygtig anvendelse.

Strategisk mål C: Forbedre status for biodiversitet ved at beskytte økosystemer, arter og genetisk diversitet.

Strategisk mål D: Udvide fordelene for alle fra biodiversitet og produkter fra økosystemer

Strategisk mål E: Udvide indførelsen via deltagende planlægning, videnstyring og opbyggelse af kapacitet.

Oversigt over Aichi-biodiversitetsmål

									
Awareness of biodiversity increased	Biodiversity values integrated	Incentives reformed	Sustainable production and consumption	Habitat loss halved or reduced	Sustainable management of living aquatic resources	Sustainable agriculture, aquaculture and forestry	Pollution reduced	Invasive alien species prevented and controlled	Ecosystems vulnerable to climate change
									
Protected areas	Reducing risk of extinctions	Safeguarding genetic diversity	Ecosystem services	Ecosystem restoration and resilience	Access to and sharing benefits from genetic resources	Biodiversity strategies and action plans	Traditional knowledge	Sharing information and knowledge	Mobilizing resources from all sources

Goal	Target	Target element (abbreviated)	Poor	Moderate	Good
A. Address the underlying drivers	1	1.1 Awareness of biodiversity			
		1.2 Awareness of steps to conserve			
	2	2.1 Biodiversity integrated into planning			
		2.2 Biodiversity integrated into accounting			
		2.3 Biodiversity integrated into reporting			
	3	3.1 Harmful subsidies eliminated and reformed			
		3.2 Positive incentives developed and implemented			
	4	4.1 Sustainable production and consumption			
		4.2 Use within safe ecological limits			
B. Reduce direct pressures	5	5.1 Habitat loss at least halved			
		5.2 Degradation and fragmentation reduced			
	6	6.1 Fish stocks harvested sustainably			
		6.2 Recovery plans for depleted species	Unknown		
		6.3 Fisheries have no adverse impact			
	7	7.1 Agriculture is sustainable			
		7.2 Aquaculture is sustainable			
		7.3 Forestry is sustainable			
	8	8.1 Pollution not detrimental			
		8.2 Excess nutrients not detrimental			
	9	9.1 Invasive alien species prioritized			
		9.2 Invasive alien pathways prioritized	Unknown		
		9.3 Invasive species controlled or eradicated			
	10	9.4 Invasive introduction pathways managed			
		10.1 Pressures on coral reefs minimized			
		10.2 Pressures on vulnerable ecosystems minimized			
C. Improve biodiversity status	11	11.1 10 per cent of marine areas conserved			
		11.2 17 per cent of terrestrial areas conserved			
		11.3 Areas of importance conserved			
		11.4 Protected areas, ecologically representative			
		11.5 Protected areas, effectively and equitably managed			
		11.6 Protected areas, well-connected and integrated			
	12	12.1 Extinctions prevented			
		12.2 Conservation status of threatened species improved			
	13	13.1 Genetic diversity of cultivated plants maintained			
		13.2 Genetic diversity of farmed animals maintained			
		13.3 Genetic diversity of wild relatives maintained			
		13.4 Genetic diversity of valuable species maintained	Unknown		
		13.5 Genetic erosion minimized			
D. Enhance benefits to all	14	14.1 Ecosystems providing services restored and safeguarded			
		14.2 Taking account of women, IPLCs, and other groups	Unknown		
	15	15.1 Ecosystem resilience enhanced	Unknown		
		15.2 15 per cent of degraded ecosystems restored	Unknown		
	16	16.1 Nagoya Protocol in force			
		16.2 Nagoya Protocol operational			
E. Enhance implementation	17	17.1 NBSAPs developed and updated			
		17.2 NBSAPs adopted as policy instruments			
		17.3 NBSAPs implemented			
	18	18.1 ILK and customary use respected			
		18.2 ILK and customary use integrated	Unknown		
		18.3 IPLCs participate effectively	Unknown		
	19	19.1 Biodiversity science improved and shared			
		19.2 Biodiversity science applied	Unknown		
	20	20.1 Financial resources for Strategic Plan ^a increased			

Figur 4. IPBES-bedømmelse af Aichi-målene
(Kilde: IPBES, 2019)

Status for implementering af den strategiske plan og dens Aichi-mål for biodiversitet

Den strategiske plan og dens 20 mål for biodiversitet udløber i 2020 og Rapporten om Vurdering viser, at målene langt fra er nået (Figur 4).

Målene hen imod hvilke de fleste fremskridt er sket, er dem, der klart angiver målbare mål og sikrer landes ansvarlighed. Dog har videnskaben også vist, at et mål med et tal kan være misvisende:

IPBES-bedømmelsen "GOD" som mål 11.1 og 11.2 (jf. Figur 4) kommunikerer alene, at på globalt niveau er vi tæt på at have udpeget 17 % af jordoverfladen og 10 % af havområderne som beskyttede områder. Der er dog bevis for, at mere end en tredjedel af beskyttede landområder er blevet forringet på grund af utilstrækkelig beskyttelse og forvaltning. Problemerne ligger ofte i ulovlig fældning af beskyttede skove, ulovligt fiskeri i nationalparker til havs og landbrug inden for nationalparker, hvor husdyr konkurrerer med de vilde, græssende dyr. Disse ikke bæredygtige aktiviteter og anvendelse af naturressourcer inden for beskyttede områder kan ofte forbindes med fattigdom, konflikter, en svag regeringsstruktur og korruption.

Omvendt er der for bredere, procesorienterede og mindre håndgribelige mål kun opnået få eller ingen fremskridt. De omfatter mål, der koncentrerer sig om de underliggende årsager til biodiversitet og er dermed rettet mod dybereliggende samfundsmæssige faktorer såsom forbrug og produktionsmønstre og fjernelse af skadelig støtte – faktorer, som rapporten om global vurdering anser for at være vitale at agere på.

En ny global aftale om natur og mennesker

Hvilken retning har de internationale forhandlinger i øjeblikket?

1. Der synes at være bred forståelse for, at rammerne efter 2020 skal udformes og vedtages som en integreret del af 2030 Agenda for Bæredygtig Udvikling og Bæredygtighedsmålene (SDG'er) (<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>).

2. Der synes at være støtte til at opretholde den nuværende vision for 2050, at leve i harmoni med naturen.
3. Der er bred enighed om, at nye mål ikke skal være mindre ambitiøse end de nuværende.
Der diskuteres forskellige forslag:
 - a. Idet langt størstedelen af Aichi-målene ikke er nået (Figur 4), taler dette for at fortsætte med Aichi-målene i det næste årti.
 - b. Dog kalder behovet, som er udtrykt af mange, for "transformerende ændring" – et begreb, som allerede er blevet et modeord i processen – på tænkning, der foregår mere uden for boksen. Desuden er mange af Aichi-målene procesorienterede med kun få resultater, der kan kvantificeres.
 - c. Der er også et argument for at bevæge sig hen imod mål, der er SMART'ere (specifikke, målbare, opnåelige, realistiske og tidsafgrænsede).

Nedenfor findes nogle udvalgte temaer, som kan diskuteres i processen hen imod nye rammer:

Beskyttede områder på land og til havs

Blandt de få Aichi-mål for 2020, hvor der er sket fremskridt, er mål 11 om udvidelse af dækning af beskyttede områder på land og til havs med henholdsvis 17 og 10 procent. Dette mål fornemmes dog bredt at være utilstrækkeligt ambitiøst, når man tager i betragtning, hvad der er behøves for at standse tabet af biodiversitet.

Den nye videnskabelige rapport: "En global aftale om natur: Vejledende principper, milepæle og mål" (<https://advances.sciencemag.org/content/5/4/eaaw2869/tab-pdf>) foreslår at afsætte indtil 50 % af jordens landområder som beskyttede for at opfylde målet fra Paris-aftalen, og samtidig mindske den hast, hvormed arter udryddes. Disse områder ville omfatte levesteder såsom mangrover, tundra, tørveområder, gamle enge, og nordlige og tropiske regnskove, der oplagrer store reserver af drivhusgasser, samtidig med, at de indeholder en rig biodiversitet.

Dog dækker de beskyttede områder kun et begrænset antal vigtige steder for biodiversitet, og ofte forvaltes de ikke effektivt (se ovenfor). Nationalparker beliggende tæt på smukke landskaber og vandfald er ofte ikke, hvor den mest truede eller følsomme biodiversitet befinder sig.

Dermed er der gode grunde til at opstille nye, ambitiøse mål for beskyttede områder efter 2030 – herunder for de fordele, som beskyttede områder kan give til afbødning af og tilpasning til klimaforandringerne.

Den største udfordring, ved at afsætte flere områder til beskyttelse, er den stadigt stigende efterspørgsel på produktiv jord, og anvendelse af havet for at ernære en voksende befolkning på verdensplan.

Det økologiske fodaftryk

Lande, som er rige på biodiversitet, er ofte udviklingslande med en høj grad af fattigdom og høj befolkningstilvækst, hvilket medfører pres på naturlige ressourcer og biodiversitet. Dog efterlader mennesker fra de rige lande også økologiske fodaftryk, der skader biodiversiteten i udviklingslandene via vores forbrug, efterspørgsel efter fødevarer, tøj, elektronik mv.

Engagement af virksomheder i biodiversitetens tjeneste

Virksomhedernes og den private sektors ansvar for at beskytte biodiversitet har mange aspekter. Virksomheder er producenter, leverandører af og investorer i nyttig miljømæssig teknologi, men forårsager også ofte skade på biodiversitet via deres industrielle aktiviteter og kommercielle beslutninger.

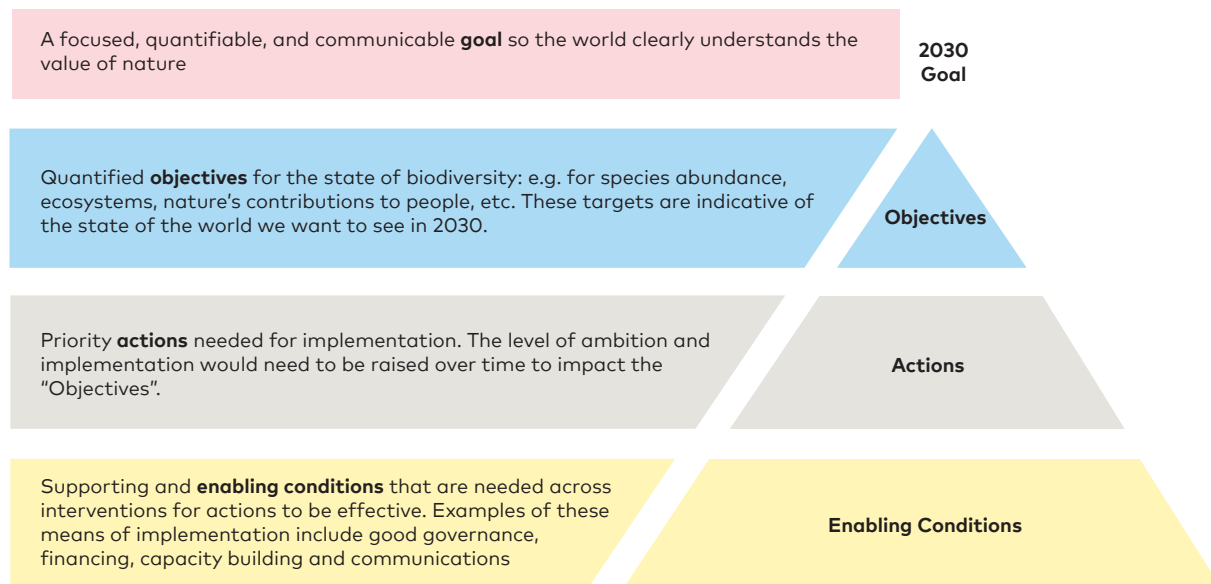
Desuden påvirkes virksomheder både af og er afhængige af produkter fra økosystemer og deres underliggende biodiversitet. Eksempler på industrier, der er direkte afhængige af sundhedstilstanden i økosystemer, er skovbrug, fiskeri, landbrug og økoturisme.

Erhvervssektoren er en væsentlig faktor i udviklingen af en grønnere økonomi, og er dermed en del af løsningen med at skabe markedsbaserede instrumenter til at bevare biodiversitet og bæredygtig anvendelse.

Væsentlige spørgsmål, som allerede er identificeret af lande og andre interessenter i forløbet mod en Ny Global Aftale om Natur og Mennesker

- Hvordan og i hvilket omfang bør nye mål stå i forbindelse med Aichi-målene?
- Idet det anerkendes, at Aichi-målene omfatter mange af de rette elementer, herunder om nye mål, skal de så omorganiseres i en pyramide med lag af mål, handlinger og forhold, der gør det muligt at støtte en generel mission for 2030? (Figur 5)
- Hvordan bør nye mål afsætte plads til særskilt tilpassede nationale og regionale mål?
- Hvordan bør nye mål tage sig af udgiften til at opfylde målene, og hvem skal betale – herunder forskellige ansvarsområder mellem i-lande og udviklingslande?
- Hvad bør den mekanisme være, der overvåger indførelsen af målene?
- Skal rammerne efter 2020 omfatte et system lig med Paris-aftalen med regelmæssige nationalt besluttede bidrag, der gradvis bliver mere ambitiøse og som jævnligt evalueres (en "forøgelses-mekanisme")?
- Hvordan skal nye mål afstemmes med andre globale mål, herunder i henhold til Paris-aftalen og Bæredygtighedsmålene?

Elementer i rammerne for biodiversitet efter 2020

Figur 5. Elementer i rammerne for biodiversitet efter 2020 (Kilde: Debatoplæg 'Key Elements and Innovations for the CBD's Post-2020 Biodiversity Framework: A Collaborative Discussion Piece' 2019. <https://www.cbd.int/doc/strategic-plan/Post2020/postsbi/birdlife2.pdf>)

Bæredygtighedsmålene og nye mål for biodiversitet

En ny global aftale om naturen er ikke blot et spørgsmål om Konventionen om Biologisk Diversitet.

Vigtigheden af og rollen for biodiversitet og økosystemer afspejles bredt i FN's bæredygtighedsmål og disses mål, både direkte og indirekte. Rollen for biodiversitet og økosystemer afspejles mest direkte i bæredygtighedsmål 14 (livet i havet) og bæredygtighedsmål 15 (livet på land).

Da biodiversitet og sunde økosystemer er af en sådan væsentlighed for bæredygtig udvikling, forudsiger IPBES Rapport om Global Vurdering, at de nuværende negative tendenser for naturen vil underminere fremskridt hen imod 80 % (35 ud af 44) af de vurderede mål i bæredygtighedsmålene, i relation til fattigdom, sult, sundhed, vant, byer, klima, have og land.

Lektion 2

Spørgsmål

Globale mål for biodiversitet

Hvor ambitiøs skal en ny aftale om natur og mennesker være?

- Mindre ambitiøs end den nuværende strategiske plan og dens Aichi-biodiversitetsmål
- På samme ambitionsniveau som i dag
- Langt mere ambitiøs

Hvorfor?

Hvilken slags mål skal en ny global aftale have?

Vælg de muligheder, du anser for at være de vigtigste

- De bør være mere eller mindre de samme som de nuværende Aichi-biodiversitetsmål
- De bør være langt mere konkrete og målbare
- De bør være regionaliserede angående biodiversitet
- De bør være tidsafgrænsede
- De bør være juridisk bindende

Andre forslag?

Hvad skal det globale mål være for beskyttede områder på land?

- Holdes på status quo (17 % af alle land- og ferskvandsområder)
- Beskyttede områder skal fordobles senest i 2030
- 50 % af alt land skal være beskyttet senest i 2030
- Målene bør afspejle status for biodiversitet på regionalt niveau

Andre forslag?

Skal der være et mål for i-lande (og opfølgende nationale mål) for at mindske deres økologiske fodaftryk i udviklingslande?

- Ja
- Nej

Hvilken slags mål – om nogen – skal der opstilles for at tage hånd om bæredygtigt forbrug og produktion?

Vælg de svar, du anser for at være de vigtigste

- Bevare de nuværende Aichi-biodiversitetsmål (udvikle planer for bæredygtig produktion og forbrug)
- Formulere særskilte, målbare og realistiske mål
- Målet skal være specifikt for en nation, uanset om det er kvalitativt eller kvantitativt.

Andre forslag?

→ **Link til Lektion 2 digitalt spørgeskema**
<https://nmnr.wufoo.com/forms/z1ltyqof1rs20xi/>

Hvordan sikrer vi, at virksomhederne leverer til fordel for naturen?

Vælg de svar, du anser for at være de vigtigste

- Virksomhederne skal altid være en del af løsningen.
- Der skal være et globalt mål, der sikrer, at virksomhederne leverer til fordel for naturen.
- Forretningsplaner og strategier skal indeholde beskyttelse af biodiversitet og økosystemer.
- Via lovgivning, der regulerer virksomheders beskyttelse af biodiversitet og økosystemer.

Andre forslag?

Skal der lægges skat på produkter, som er skadelige for biodiversitet og økosystemet?

- Ja
- Nej

Hvis du kunne vælge, hvad ville dine prioriteringer så være for globale mål om biodiversitet og alt, det medfører?

-
-
-

Hvorfor?

"Siden 1800 er den samlede
udryddelseshastighed for
fugle tredoblet"

Lektion 3

Unge menneskers deltagelse og ansvar

Lektion 3

Unge menneskers deltagelse og ansvar

Deltagelse og ungdommens engagement

Et særligt træk ved Konventionen om Biologisk Diversitet er dens åbenhed over for at tillade deltagelse af ikke-statslige organisationer, herunder ungdomsgrupper, oprindelige folk og NGO'er. Denne deltagelse sikrer en høj grad af gennemsigtighed og er en anerkendelse af det faktum, at indførelse ikke kan opnås alene af regeringer, men kræver engagement og partnerskaber med organisationerne i civilsamfundet og virksomhederne.

Global Youth Biodiversity Network (GYBN) er et internationalt netværk af ungdomsorganisatio-

ner og enkeltpersoner, som også engagerer sig i arbejdet. GYBN har omkring 300 medlemsorganisationer, der repræsenterer samlet ca. 600.000 medlemmer fra 140 lande verden over. GYBN er den største gruppe, der repræsenterer unge mennesker i forhandlingerne i henhold til Konventionen og tager unge menneskers meninger og stillinger med i den politiske proces og sætter unge i stand til at handle.

Se også GYBN's webside:

<https://www.gybn.org/about-gybn>

Lektion 3

Spørgsmål

Unge menneskers deltagelse og ansvar

Ville du være villig til at forbruge på en mere ansvarsfuld måde (f.eks. ved at spise mindre kød, købe en mindre mængde tøj, tjekke oprindelsen på de produkter, du køber, og vælge mere fair og bæredygtige muligheder)?

- Ja
- Nej

Ville du være villig til at mindske din udledning af drivhusgas ved at reducere dine flyrejser?

- Ja
- Nej

Ville du være villig til at betale ekstra for flyrejser, hvis de ekstra penge anvendes til at kompensere for CO₂-udledningerne for din rejse?

- Ja
- Nej

Mener du, at unge spiller en vigtig rolle i indførelsen af en ny aftale om naturen og mennesker?

- Ja
- Nej

Hvorfor?

Bør regeringerne beslutte sig for en mekanisme, der sikrer, at unge kan bidrage til indførelsen af en ny aftale om naturen og mennesker?

- Ja
- Nej

Hvorfor?

Hvad kan de følgende sektorer gøre for at hjælpe dig med at forbruge på en mere fair og bæredygtig måde?

- Regeringer:
- Virksomheder:
- NGO'er:
- Forskere:
- Medier:

→ Link til Lektion 3 digitalt spørgeskema

<https://nmrn.r.wufoo.com/forms/z94pysm1mafhhp/>

"Siden 1800 er
den samlede
udryddelseshastighed
for krybdyr gået fra
næsten nul til 1 for
hver 100 arter"

Lektion 4

Forbindelsen mellem biodiversitet og klimaforandringer

Lektion 4

Forbindelsen mellem biodiversitet og klimaforandringer

Klimaforandringer har tiltrukket sig langt mere opmærksomhed end tabet af biodiversitet. Det hævdes nogle gange, at hensynet til biodiversitet er en "luksus", som må vige pladsen for bekæmpelse af klimaforandringer. Ødelæggelsen af naturen er dog lige så stor en trussel for menneskeheden som klimaforandringer. At standse tab af biodiversitet og bekæmpe klimaforandringer er begge væsentlige elementer i en bæredygtig udvikling, og er dermed begge af altafgørende betydning for at opfylde FN's Bæredygtigheds mål.

Desuden er de to emner tæt forbundet på forskellige måder:

1. Klimaforandringer er en af de væsentligste trusler mod biodiversitet og supplerer de øvrige fem hovedtrusler (ødelæggelse af naturlige levesteder på land og i havet, overudnyttelse af arter og økosystemer, forurening og invasive, fremmede arter). FN's internationale panel om klimaforandringer (IPCC) skønner, at en 2°C varmere verden ville være meget kritisk for et stort antal arter – og langt mere kritisk end en temperaturstigning på "blot" 1,5°C. Som et eksempel vurderer IPCC, at med en temperaturstigning på 1,5°C vil over 70 % af alle koralrev forsvinde, mens det ved en stigning på 2°C vil være over 99 %!
2. Handlinger for at bevare biodiversitet kan være med til både at afbøde og tilpasse sig klimaforandringer.
 - a. Reduktion af tabet og forringelsen af vilde tropiske skove er en åbenlys win-win-løsning. Vilde, oprindelige skove er de økosystemer, der har den rigeste biodiversitet på land, mens de på samme tid optager og lagrer en stor mængde kulstof. Desuden spiller skove lokalt en vigtig rolle i regionale og lokale vandkredsløb og har en kølende indvirkning på det lokale klima ved at sikre fugt, fordampning, nedbør og skygge.
 - b. Hvad angår tilpasning giver uskadte skove ly for mennesker for storme, oversvømmelse og andre ekstreme vejrbegebenheder, som er forbundet med klimaforandringer. Afmærkning af beskyttede områder af naturlig skov kan således tjene et tredobbelt formål ved bevarelse af biodiversitet, afbødning af og tilpasning til klimaforandringer.
3. Handlinger med hurtige gevinster for at afbøde og tilpasse sig klimaforandringer kan let udføres på bekostning af biodiversitet. For at begrænse temperaturstigningen til 1,5 eller 2 grader skal CO₂ fjernes fra atmosfæren i et hurtigere tempo. En af de mest avancerede måder at gøre dette på er at plante energiafgrøder til **bioenergi med CO₂-fangst og CO₂-lagring** (BECCS). Dette kan potentielt medvirke til at mindske niveauet for CO₂ i atmosfæren, men kræver også en masse land, der skal tilplantes, som vil have et meget lavt niveau for biodiversitet. At plante monokulturelle beplantninger for at absorbere CO₂ er et lignende eksempel.

Det er vigtigt at bemærke, at beplantninger eller skove, der er grebet ind i, aldrig kan opretholde biodiversitet i samme grad som vilde, oprindelige og gamle skove og skovområder. Überørte skove med gammel vækst udviser et antal væsentlige egenskaber, som yngre skove, der er grebet ind i, måske ikke gør. En skov med gammel vækst indeholder flere træarter i forskellige aldre og indeholder flere

væltede træer og træer i opløsning samt træer med et bedre rodnet og en større gennemsnitshøjde.

Alle disse forhold er med til at forme det lokale miljø, og giver en større mangfoldighed af levesteder, bedre adgang til nogle vigtige næringsstoffer, større afvanding af jorden og iltning samt andre fordele. Disse kan til gengæld fremme overlevelsen hos et bredere udvalg af organismer i området (<https://online.university.edu/benefits-protecting-old-growth-forests-sustainability-studies/>).

Sammenhængen mellem Konventionen om Klimaforandringer og Konventionen om Biologisk Diversitet

Den tætte sammenhæng mellem klimaforandringer og biodiversitet gør det til en klar fordel at tage

fat på de to problemer på en samarbejdende og gensidigt støttende måde.

Mange ville anse disse fordele ved samarbejde som åbenlyse, men de to konventioner har historisk set været præget af kassetænkning. Den øgede politiske opmærksomhed på biodiversitet på grund af rapporten om global vurdering og dennes stærke fremhævelse af sammenhængene, samt IPCC's specialrapport om indvirkningen af global opvarmning på 1,5°C (https://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_spm_final.pdf) kan bane vejen for tættere arbejdsrelationer mellem de to.

Stærke og klart målbare mål i den nye aftale om naturen og mennesker kan tage højde for samarbejde mellem de to konventioner og klimadagsor-

denen. Dette gælder i større grad, hvis disse mål ledsages af en mekanisme til overvågning af landenes fremskridt mod at opfylde målene.

Angående overvågningen af fremskridt kan man lære af Paris-aftalen. De væsentligste elementer i Paris-aftalen er det helt overordnede formål, at den gennemsnitlige globale temperaturstigning skal stige et godt stykke under 2°C og, om muligt, 1,5°C, sammen med en pligt for alle lande til at beslutte, indsende og indføre nationale foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal til stadighed styrkes, og landene skal regelmæssigt indberette deres fremskridt.

Hvert femte år skal der foretages en kollektiv vurdering af den globale status angående den indsats der skal foretages, og på den baggrund bliver det besluttet, hvad de næste skridt skal være. Især mangler kravet om vedvarende, stærkere handlinger og globale mekanismer til at evaluere nationale aktioner i biodiversitetskonventionen. Indtil videre har mange lande været tilbageholdende med at få deres nationale resultater angående biodiversitet kontrolleret af en global mekanisme.

På det nationale niveau kan den lovgivning om klimaforandringer, som med juridisk bindende effekt er indført i nogle lande, inspirere til lignende lovgivning om biodiversitet.

Nationalt bestemte bidrag (NDC) er centralt i Paris-aftalen og opnåelsen af dens langsigtede mål. Nationalt bestemte bidrag inkluderer indsatserne for hvert land til at nedsætte nationale

udledninger og tilpasse sig påvirkningen fra klimaforandringer. Paris-aftalen (artikel 4, stk. 2 - https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf) kræver, at alle parter udarbejder, kommunikerer og opretholder på hinanden følgende, nationalt bestemte bidrag, som de har til hensigt at opnå.

Nationalt bestemte bidrag er frivillige nationale planer, der er udarbejdet på baggrund af et krav fremsat i henhold til UNFCCC's beslutninger på COP19 i Warszawa, to år forud for COP i Paris i 2015. De udgør stærke politiske instrumenter, idet de sender signaler til andre lande og ministre, borgmestre og virksomhedsledere om, at overgangen til en modstandsdygtig økonomi uden kulstof er undervejs.

Dog var der intet krav eller instrukser om fra UNFCCC's side om at nationalt bestemte bidrag skulle omfatte biodiversitet, naturen eller forbindelse til Aichi-målene eller bæredygtighedsmålene i deres indhold.

På trods heraf har mange lande bevist deres forståelse af den indbyrdes sammenhæng mellem disse problemer og har i større eller mindre grad indarbejdet handlinger, der tager sig af klimaforandringer samt biodiversitet eller beskyttelse af naturen i deres foranstaltninger om tilpasning og mål om afbødning. Eller i betragtninger om deres væsentligste kilder til udledning eller det omfang, hvori deres økosystemer er sårbare over for klimaforandringer.

Lektion 4

Spørgsmål

Forbindelsen mellem biodiversitet og klimaforandringer

Hvad mener du er den alvorligste udfordring for menneskets trivsel i vores fremtid?

- Tab af biodiversitet
- Klimaforandringer
- De er lige alvorlige
- Emnerne kan ikke sammenlignes
- Direkte eller indirekte faktorer, der forårsager tab af biodiversitet og klimaforandringer
- Andre udfordringer?

Hvilke handlinger er der behov for at tage for at opnå fremskridt i bekæmpelsen af klimaforandringer og beskyttelse af biodiversitet?

Vælg tre muligheder, du anser for at være de vigtigste

- Klimahensyn skal integreres i relevante politikker (landbrug, transport, energi mv.) og nationale planer og politikker for biodiversitet
- Hensyn til biodiversitet skal integreres i nationale planer og politikker for klimaet

- Nationale, juridisk bindende rammer for både klima og biodiversitet
- Civilsamfundet og unge skal blive mere vidende om problemerne og deres egen rolle
- Økonomiske politikker skal tage hensyn til både klima og biodiversitet
- Der skal være internationale instrumenter, der sikrer en stærk forbindelse mellem klima og biodiversitet
- Internationale midler til støtte af biodiversitet og klimaprojekter
- Andre forslag?

Bør Konventionerne om klimaforandringer og biodiversitet arbejde sammen for bedre at tage sig af de indbyrdes relationer?

- Ja
- Nej

→ Link til Lektion 4 digitalt spørgeskema

<https://nmnrn.wufoo.com/forms/zz5m8ja0t37dua/>

"Siden 1900 er den samlede
udryddeshastighed for
fisk gået fra næsten nul til
1 for hver 100 arter"

Lektion 5

Instrumenter til indførelse af en ny aftale om naturen

Lektion 5

Instrumenter til indførelse af en ny aftale om naturen

National indførelse af Konventionen om Biologisk Diversitet og dens mål for biodiversitet

Hvis vi nu går over til Konventionen om Biologisk Diversitet og overvågningen af dens mål om biodiversitet, er instrumenterne ganske forskellige fra instrumenterne i henhold til Paris-aftalen. Der er ingen sanktioner for manglende overholdelse af Konvention om Biologisk Diversitet og dennes mål, hvilket også betyder, at national indførelse af biodiversitetsmålene sker via ikke-bindende nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet (NBSAP'er), mens vurderinger af opfyldelse har form af egen-vurdering (nationale rapporter).

Brug af rapportering

Konventionen om Biologisk Diversitet kræver, at lande skal indberette om den nationale status for biodiversitet. Hvert land forventes at indsende en "national rapport" hvert fjerde år:

<https://www.cbd.int/reports/>

Parterne har udviklet retningslinjer for, hvordan denne rapportering foretages, men retningslinjerne er frivillige, hvorfor de nationale rapporter ofte er forskellige. Det gør det forholdsvis vanskeligt at overvåge den præcise grad af et lands bidrag til indførelsen af mål.

Nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet (NBSAPS)

Alle lande skal udvikle planer for, hvorledes biodiversiteten beskyttes via "nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet" og gøre dem offentligt tilgængelige. Det kræves, at lande indsamler disse nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet og beskriver, hvordan de agter at integrere dem ("integrere") bevarelse og bæredygtig anvendelse af biodiversitet i planer og politikker for sektorer og på tværs af sektorer.

Vurderinger af nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet bekræfter, at landene ikke er kommet langt med integration. Det er en positiv tendens, at flere og flere lande vedtager specifik lovgivning om biodiversitet for at sikre juridisk bindende bestemmelser om handling for biodiversitet og holder regeringer ansvarlige på højeste niveau for at beskytte biodiversiteten. Alle NBSAPS kan hentes fra denne webside: <https://www.cbd.int/nbsap/default.shtml>

Tilsagn

Til forskel fra Paris-aftalen har Konventionen om Biologisk Diversitet ingen mekanisme som de nationalt bestemte bidrag, men anvender frivillige tilsagn. Disse tilsagn findes i mange former, og der er ingen formaliseret struktur til at fremsætte tilsagn eller følge op på dem.

Økonomiske forpligtelser

I en ikke-bindende klausul anfører Konventionen om Biologisk Diversitet, at udviklingslande er berettigede til at modtage nye og yderligere økonomiske ressourcer fra i-landene for at opfylde deres forpligtelser i henhold til Konventionen. Denne støtte har ikke været imødekomende i henhold til udviklingslandene. Fremskaffelsen af tilstrækkelige ressourcer for at opfylde nye mål og opbygge kapacitet i udviklingslandene er derfor fortsat et højaktuelt emne i Konventionen om Biologisk Diversitet.

Mekanisme til overholdelse

Konventionen har ikke en mekanisme til overholdelse i modsætning til mange andre miljøtraktater med mere konkrete krav. Der findes ingen sanktioner for manglende overholdelse af Konventionen om Biologisk Diversitet og dens bestemmelser. Det gør det til en udfordring at overvåge den nøjagtige grad af overholdelse med Konventionen og dens mål. Den nationale naturbevarelse og ydelse af støtte til udviklingslande er derfor i høj grad afhængig af regeringers og nationale parlaments politiske vilje.

Lektion 5

Spørgsmål

Instrumenter til indførelse af en ny aftale om naturen

Hvordan bør finansieringen sikres for at beskytte biodiversitet i udviklingslande?

- Udviklingslandene bør være de hovedansvarlige for at sikre den nødvendige finansiering
- I-landene bør være de hovedansvarlige for at sikre den nødvendige finansiering
- Udviklingslandene og i-landene bør dele udgifterne
- Private virksomheder, der udnytter biodiversitet og genetiske ressourcer, bør være hovedbidragyderne, f.eks. via en fond for biodiversitet
- Andre forslag?

Skal din regering give et tilsagn om at standse nedgangen i biodiversitet i dit land via en lov om biodiversitet med juridisk bindende mål? (som den lovgivning om klimaforandringer, der findes i nogle lande)

- Ja
- Nej

Hvorfor?

Skal lande, der deltog i COP15 i Kina aftale et system med nationalt bestemte bidrag for at beskytte biodiversitet og med forøgelse hvert femte år? (som det er tilfældet med klimaforandringer i henhold til Paris-aftalen)

- Ja
- Nej

Bør der være en global mekanisme til at overvåge fremskridt med at opfylde mål i hvert land?

- Ja
- Nej

Mener du, at nationale strategier og handlingsplaner for biodiversitet, som er juridisk bindende og indeholder en mekanisme til at øge ambitionerne med tiden (som Paris-aftalen) ville medføre bedre indførelse af biodiversitetsmål?

- Ja
- Nej

Hvorfor?

→ Link til Lektion 5 digitalt spørgeskema

<https://nmrn.wufoo.com/forms/z1y6c0b213oa3nj/>

Lektion med anbefalinger

Hvad er din vigtigste anbefaling til de politiske beslutningstagere?

- Skriv en anbefaling med egne ord

→ Link til anbefalingslektioner digitalt spørgeskema
<https://nmrnw.wufoo.com/forms/z1goorfb0gzmcec/>

Bilagsspørgsmål

Evalueringslektion

Var oplysningsmaterialerne afbalancerede og informative?

- Ja, i meget høj grad
- Ja
- Nej
- Slet ikke
- Kommentarer?

Blev forskellige og modsatrettede synspunkter fremlagt og diskuteret ved dit bord?

- Ja, i meget høj grad
- Ja
- Nej
- Slet ikke
- Kommentarer?

Er du generelt tilfreds med tilrettelæggelsen af workshoppen om biodiversitet?

- Ja, meget
- Ja
- Nej
- Slet ikke
- Forslag?

Mener du, at resultaterne fra workshoppen bliver anvendt på en meningsfyldt måde i den politiske beslutningstagning i forbindelse med emnet biodiversitet?

- Ja, jeg har stor tiltro til det
- Ja
- Nej
- Slet ikke
- anbefalinger?

Kunne du tænke dig at blive involveret i processer som denne også i fremtiden?

- Slet ikke, det er spild af tid
- Måske
- Absolut!

→ **Link til Bilagsspørgsmål digitalt spørgeskema**
<https://nmrn.wufoo.com/forms/zkjsqq129da7j/>

Nordisk Ministerråd
Nordens Hus
Ved Stranden 18
1061 København K
www.norden.org

Sammen mod en global aftale for natur og mennesker - Involvering af unge mennesker i at opstille mål om biodiversitet, økosystemer og bæredygtig brug

Over hele verden kræver unge mennesker handling for at beskytte vores planet. I 2020 vedtages en ny global aftale om natur og mennesker, som sætter mål for beskyttelse og bevaring af planetens biodiversitet og økosystemer. Det er af afgørende vigtighed, at unge menneskers stemmer høres, når disse nye mål opstilles, idet det ikke blot påvirker den nuværende generation, men også fremtidige generationer og deres levebrød.

I den nordiske region ønsker vi at sikre, at unge menneskers stemme høres, og vi har derfor udviklet denne værktøjskasse, som er beregnet til at inddrage unge mennesker i at opstille nye mål til beskyttelse og bæredygtig anvendelse af biodiversitet og økosystemer, for dermed at sikre en ny global aftale for natur og mennesker! Denne værktøjskasse stilles til rådighed for unge mennesker og dem, der ønsker at engagere unge mennesker i udviklingen af en ny, global aftale for natur og mennesker. Alle, der ønsker at arrangere, muliggøre og engagere sig i samråd med unge, inviteres til at anvende værktøjskassen. Resultaterne kan kommunikeres til beslutningstagere, offentligheden og andre relevante institutioner, og bliver en del af en større bevægelse af unge rundt om i verden.

Målet er at støtte unge mennesker, ungdomsorganisationer og andre interesserede grupper i at muliggøre diskussioner om væsentlige spørgsmål, der vedrører en ny aftale om natur og mennesker, og at sikre troværdigheden fra resultaterne fra ungdomsworkshopper.

Værktøjet er udviklet i tæt samarbejde med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, i tæt samarbejde med unge mennesker fra de nordiske lande.

Ud over Værktøjskassen stilles en Manual til rådighed for dem, der har behov for støtte til at arrangere workshopper og samråd. Manualen er beregnet på at give oplysninger til arrangører af ungdomsworkshopper og deltagelse og at vejlede dem i forberedelsen af workshopperne. Det er en fleksibel og frivillig manual, der kan anvendes i overensstemmelse med kontekstspecifikke overvejelser.

Manual: til organisering af samråd med unge

Sammen mod en global aftale om natur og mennesker

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden:org:diva-5689>